

El llenguatge

La postal que li envio

1/VIII/1978

La coneixença d'una norma gramatical una mica especialitzada indueix algunes vegades a aplicar-la en casos en què no escau.

Usualment, diem: Si que duc la revista però no «li» ensenyaré pas, Ja sabien la notícia i no «li» van voler dir, Valg comprar una polsera i «li» vaig regalar. La coneixença de les funcions dels pronoms febles i de la forma que han de revestir en cada cas ens indica la impropietat del terme pronominal li en aquestes tres oracions: en lloc de li hauria d'ésser la hi, conjunt en què el primer element representa el complement directe (femení singular) i hi el complement indirecte o, dit altrament, la forma que revesteix el pronom li quan entra en contacte amb un altre pronom de tercera persona: ...però no la hi ensenyaré pas, ...i no la hi van voler dir, ...i la hi vaig regalar.

Però en una oració com és ara M'han retornat la postal que li vaig enviar, o bé com Ho fan per l'amistat que li tenen, l'ús del simple pronom datiu li és del tot correcte i si algun cop s'hi veu substituït pel conjunt la hi és perquè s'hi aplica, com hem dit, indègudament, una norma gramatical de què es té coneixement precís. En aquestes oracions, efectivament, intervé un altre element, el pronom relatiu que, el qual no solament actua com a element d'enllaç o subordinant sinó que representa el complement directe de l'oració que introdueix, és a dir, el mateix terme de l'oració en els exemples anteriors representat pel pronom feble la. No cal, per tant, repetir aquest complement: només representar per li l'indirecte o datiu.

Trobaríem, de nou, el conjunt la hi en una oració com No donara la seva conformitat encara que la hi demanin. En aquesta oració el terme que no es cap pronom relatiu, sino un element integrant de la locució conjuntiva encara que.

Albert Jane